

Archeologische Werkgroep

Apeldoorn AWA

Door Chris Nieuwenhuize

Veldkartering Spelderholt

Hoewel met de publicatie van “Het verborgen verleden van het Engelandersholt” het project in de bossen ten zuiden van de Apeldoorn eigenlijk was afgerond, waren er nog genoeg open eindjes voor de AWA om het veld in te trekken.

Een intrigerende melding was die over een neergestorte Engelse bommenwerper op 1 mei 1943. In de uitgebreide verslagen worden twee verschillende locaties genoemd, en een daarvan lag midden in ons onderzoeksgebied. De uitdaging was dus om resten in het veld terug te vinden van deze gebeurtenis.

Een bezoek ter plekke leverde echter geen enkele aanwijzing op dat er ooit een vliegtuig was neergestort. De vele ondergroei in de vorm van bosbessen hielp ook niet echt. Wel werd een stuk ijzerslak gevonden, wat de verspreidingskaart van middeleeuwse vondsten in het Spelderholt weer wat uitbreidt.

Bij gebrek aan vliegtuigvondsten werden de bekende middeleeuwse bewoningslocaties waar al eerder onderzoek door de AWA was gedaan, bekeken. Dat leverde enkele tientallen scherven kogelpot, Pingsdorf en handgevormd aardewerk uit het begin van de jaartelling op. De vondsten sloten keurig aan bij eerder onderzoek.

Gebroken serviesgoed

Dit najaar zijn we als AWA begonnen met het herstellen van gebroken serviesgoed uit enkele museale depots. In een tiental kratten zitten duizenden scherven van zeker een honderd tot tweehonderd serviesstukken die vaak al lang geleden zijn gebroken.

Een 3D puzzel, zonder voorbeeld en onduidelijk of alle stukken er zijn. Hoewel er ook scherven ontbreken worden soms complete serviesstukken samengesteld.

Aan de musea de overweging of dat aanleiding is sommige stukken te laten restaureren.

Zo niet dan worden de voorwerpen gefotografeerd, weer uit elkaar gehaald en netjes verpakt.

Onderzoek boomkluit in het Spelderholt. Foto Chris Nieuwenhuize

Loenen Hameinde

Aan de westkant van Loenen worden achter het Hameinde enkele nieuwe straten met woningen gebouwd. Voorafgaand aan het onderzoek is door BAAC een groot gebied (ruim 2 hectare) opgegraven.

De resultaten varieerden van de kelder van een boerderij die oudere bewoners nog hadden zien staan, tot een 2500 jaar ouder exemplaar uit de ijzertijd. Minder oud, maar aansprekend waren verschillende waterputten.

Keldervloer in Loenen. Foto Willem Kuijpers

Leden van de AWA kregen de mogelijkheid mee te helpen en die mogelijkheid werd ook met beide handen aangegrepen.

De open dag op 14 april werd druk bezocht. Willem Kuijpers en Geke Odding hielpen mee groepen te begeleiden en uitleg te geven over de vondsten.

Hoofdstraat 92-94 Meisjesweeshuis

Midden in de drukste straat van Apeldoorn, wordt een winkelpand drastisch verbouwd. Het betreft een historische plek, omdat hier midden 19e eeuw het meisjesweeshuis stond. Onderzoek door Laagland Archeologie leverde verschillende sporen op. Bij de uitwerking moet blijken of die aan het weeshuis kunnen worden gekoppeld.

Na afronding van het onderzoek werden nog wat vroeg 20e eeuwse vondsten verzameld. Omdat ze eigenlijk buiten het onderzoek vielen vroeg Thomas Spitzers van Laagland de AWA deze uit te werken. Wellicht dat ze nog informatie kunnen toevoegen aan de geschiedenis van de bebouwing op de plek.

Het materiaal wordt momenteel op het depot gewassen en gedetermineerd.

Nationale Archeologiedagen Oktober 2017

Op 15 oktober werd in Apeldoorn voor het eerst mee gedaan met de Nationale Archeologiedagen. In een samenwerking tussen de AWA de Sectie Archeologie van de Gemeente (SAGA), buurtcentrum het Vogelnest, speeltuin de Zoemer, De vereniging Oud Apeldoorn en het erfgoedplatform Apeldoorn, werd de opgraving van een aantal ijzertijd erven in de Vogelbuurt als aanleiding gebruikt om aandacht te geven aan archeologie.

In het buurthuis was een tentoonstelling over de opgraving en over de geschiedenis van de Vogelbuurt. Er was levende geschiedenis waarbij de mogelijkheid was om zelf een muziekinstrument of textiel te maken.

Als AWA boden we kinderen de mogelijkheid om in Speeltuin de Zoemer zelf scherven op te graven en om met de metaaldetector te zoeken naar munten. Ongeveer 75 kinderen waren buitengewoon fanatiek. Balen als ze niet de verstopte Juliana centen vonden maar een gewone Euro.

Op jacht naar munten. Foto Aartje Nieuwenhuize

In het buurthuis konden de kinderen hun vondsten laten determineren. Wie zelf eerder iets had gevonden kon ook dat meenemen, wat een mammoetwervel opleverde, afkomstig uit grindwinning.

Mammoetwervel. Aangemeld bij de Nationale archeologiedagen.

Een buitengewoon geslaagde middag, die zeker aanleiding is voor een vervolg.

Werkruimte

De werkruimte van de AWA is in het archeologisch depot van de gemeente Apeldoorn in het ACEC gebouw naast museum CODA, Roggestraat 44. Elke dinsdag van 20 tot 22 uur zijn we daar aanwezig. Als je langskomt, bel dan met name in de periode mei – september even vooraf omdat we dan regelmatig een depot avond inruilen voor veldwerk.

Voor contact bel met Harry Schotman 055-3670173 of Chris Nieuwenhuize 055-5416145. Voor meer informatie zie ook de website www.archeologie-apeldoorn.nl of Facebook pagina van de Archeologische Werkgroep Apeldoorn.

Mijn eerste coup op de Veluwe!

Willem Kuijpers, Lid Apeldoorn AWA / IVN

Dat de Archeologische Werkgroep Apeldoorn (AWA) en de lokale vereniging van vrijwilligers die mensen willen betrekken bij natuur en landschap, IVN Apeldoorn elkaar op unieke wijze kunnen aanvullen en daarmee hun doelstellingen kunnen versterken werd duidelijk toen we voor een periode van bijna een jaar intensief samenwerkten aan het PROBOS-Project "Puzzelen naar het verborgen verleden van Engelandersholt". Het project werd opgenomen in een gelijknamig SAGA-Rapport 8 van de Afdeling Archeologie van de Gemeente Apeldoorn.

Die unieke samenwerking medio 2016 leidde voor mij als IVN-er tot het lidmaatschap van de AWA en al snel werd mij duidelijk dat deze vrijwilligersorganisatie werkt vanuit een gemeentelijk gevoerd beleid. Kennismaking hiermee leidde tot inzichten over het efficiënt en effectief werken vanuit een 'verwachtingswaarde' neergelegd in een Archeologische Beleidskaart. Reden genoeg om na deelname aan een indrukwekkend archeologisch veldonderzoek aan de Dalenk in Loenen, waar ik mijn eerste 'coup' pleegde, deze unieke eerste ervaring van het in spijkerbroek en gewapend met troffel en borstel in de Late Steentijd te belanden, door te willen geven.

Dat ik toen ook over een prachtig resultaat van gevoerd beleid beschikte, maakte het mogelijk om een volledig beeld van lokale archeologie te verwerken in een presentatie en dit aan te bieden tijdens een IVN Ledenbijeenkomst eind 2016. Eigenlijk spreken we hier over een unieke kruisbestuiving aan kennis over natuur en landschap. Waar cultuurgeschiedenis altijd al deel uitmaakte van IVN cursussen en excursies kan aan jongste bewoningsgeschiedenis op de stuwwal en de dekzandruggen in het dalgebied nu nog meer aandacht besteed worden. Terreinkenmerken als; grafheuvels, raatakkers, ijzerkuilen, grenswallen met de nadruk op beheer van de woeste gronden, het is slecht een kleine greep uit onderwerpen waar bijvoorbeeld bij de Publiekscursus landschappen 2017 veel aandacht werd besteed. Maar de kruisbestuiving is ook bij de AWA terug te vinden in bijdrage die geleverd wordt op het terrein van flora, fauna bodem en water. Ongemerkt ontwikkelen IVN en

AWN zich samen vanuit een eigen identiteit steeds verder door wederzijdse interesse over het landschap.

